ч. 273 (13.221). Львів, пятниця 9. грудня 1932. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 4·00 зол. Чвертьрічне 12·00 „ Піврічне 24·00 „ Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

8. грудня — день „Просвіти".

Боротьба з неписьменністю — найкращий дар „Просвіті".

Здається, тепер вже нема потреби переконувати народню масу про силу й користь письменности та знання — тепер виявляється потреба чимскоріше подати народній масі грамоту й ріжні знання, брак яких вона дошкульно відчуває.

На великий жаль, ще й досі в багатьох місцях, особливо в глухих кутках, письменна людина — рідке явище. Тому не диво, що тамошне населення ще й досі жие чутками, вірить першому подорожньому, в наслідок чого й виростають на ґрунті народньої темноти ті сумні ліські події, які тепер проходять перед нами в судових процесах...

Слід пригадати, що пок. Михайло Галущинський не один раз звертався до українського громадянства з закликом виступити до боротьби з неписьменністю — „цим страшним лихом", вказуючи, що „перемога цього лиха — це певний крок до гарнішої будучности". („Народня освіта й виховання народу", див. 16 ст.). Започаткована Головним Виділом Т-ва „Просвіта" ударна акція поборювання неписьменности може бути найкращою даниною памяти незабутнього культурно-просвітного діяча М. Галущинського, який у свій час намітив і остаточну мету науки з дорослими неписьменними: „вироблення в них справности думання і розбудження їхньої дрімучої душі". (Тамже, див. 18 стор.).

Справді, кожний, хто приступить до боротьби з неписьменністю, мусить памятати, що читання й писання не є метою, а лише середником для здобуття знання. Тому не вільно вдоволятися вивченням неписьменного читати й писати, але необхідно заохотити його до читання книжок, навчити його читати книжку із зрозумінням її змісту, привчити його до самостійної праці над самоосвітою.

Щоб осягнути ці успіхи, не вистачить одного запалу з боку тих, хто приступить до боротьби з неписьменністю, — а треба запал сполучити з витривалістю та системою в праці, бо інакше доведеться зазнати, т. зв., рецидиву (повороту) неписьменности, звичайного наслідку невдалої боротьби з неписьменністю.

Успішна боротьба з неписьменністю вимагає не тільки живих сил — в ролі учителів, але й деяких річей, — підручників, книжок, зшитків, олівців та іншого приладдя. А тому в боротьбі з неписьменністю кожний зможе взяти ту чи іншу участь — чи працею, чи матеріяльною допомогою.

На мій погляд, не може бути кращого морального „Дару Просвіті", як поголовна участь всього українського громадянства в тій чи іншій формі — в тій боротьбі з неписьменністю, яку започатковує Головний Виділ Т-ва „Просвіта з днем 8. грудня ц. р., і це з тої причини, що, як правдиво висловився пок. М. Галущинський в статті „Новими шляхами" („Л.-Н. В." кн. I. за 1925 р.), чим більше буде самоосвічених і самовиховних одиниць, тим більше святою справою народу стане шкільне виховання, тим більш пошириться книжка й часопис, тим більш розвинуться наука, письменство й мистецтво, „бо матимуть мецената в цілому освіченому культурному народі".

Ст. Сірополко.

Сойм не має над чим радити...

1¼-годинне засідання. — Недопущені до слова. — Пакт неагресії з Совітами не потрібує соймової апробати... — Партійні ферменти й „еволюції": ендеки, Вітос, Славек.

19. березня ц. р. зачинено минулу соймову сесію. Чергове засідання відбулося аж 3. листопада; тривало воно, що правда цілий день, але саме тому дозволили всім „виговоритися" на тому одному засіданні, щоби не скликувати — другого. Це друге засідання польський сойм перевів вчора, 6. грудня, і воно тривало знову лише годину і чверть. Два засідання, та ще й *такі* засідання сойму впродовж 8 і пів місяців — це справді яскравий покажчик „живучости" парляментаризму в Польщі.

Зрештою, для характеристики відносин досить іноді навіть одного засідання парляментарної установи. Місяць тому ми писали, що інавґурація нового парляментарного сезону виявила повний маразм польської політичної опозиції. Вчорашнє засідання, на якому санаційна більшість сойму (себто на ділі уряд) проявила ту саму тенденцію елімінувати з парляментарного терену всі найцікавіші й найактуальніші справи (нема, мовляв, над чим радити!), одночасно стояло під знаком внутрішніх ферментів та всіляких „еволюцій" чільних польських діячів і цілих політичних груп.

Щодо того штучного звужування парляментарного терену й елімінування з нього ріжних найважливіших проблем, то надзвичайно знаменне було рішення марш. Світальського, який не допустив на чергу нарад справи безробіття. Іншим причинком до тої тактики є голосна вже справа ратифікації польсько-совітського пакту неагресії: того пакту не було між усіми тими міжнародніми умовами, які уряд предложив вчора соймові до ратифікації, бо ратифікував його уже передтим сам президент республіки. Інтенція тої тактики уряду була аж надто ясна: не допустити до соймової дискусії над одним із найцікавіших міжнародніх актів відродженої Польщі. Ту саму тактику застосував клюб ББ супроти внеску польських людовців у такій важливій справі, як недавні селянські страйки й репресії проти них. До категорії того самого явища належить теж пересунення аж на адміністраційну комісію дискусії над минулотижневими протижидівськими подіями, які сколихнули — в той чи інший спосіб — цілою прилюдною опінією у Польщі й голосним відгуком відбилися за кордоном... Не диво, що при такій тактиці й при таких відносинах маршал сойму „вичерпав" впродовж пяти чвертей години цілий „денний порядок" (туди вже належало теж півгодинне відчитування списку 97 президентських декретів) та найближче засідання призначив щойно — за тиждень, на найближчий вівторок...

Другий бік медалі тих вчорашніх соймових сходин, це кулюарна атмосфера, на яку склалися заяви чільних польських діячів з останніх днів та невиявлені назверх ніякими енунціяціями, але й без них загально відомі й широко коментовані внутрішньо-польські ферменти. Так нпр. кілька днів тому Вінценти Вітос наробив чимало шуму своїм інтервю у краківському соціялістичному „Напшоді", в якому небувало гостро виступив проти поміщиків. Гасло вивласнення поміщицької землі без відшкодування перелякало особливо старих приятелів Вітоса і вірних його союзників з часів двократного хієно-пястівського бльоку — ендеків. Голосною стала теж ідея Вітоса, щоб ціла польська лівиця зробила зі сойму сецесію та не брала на себе навіть посередньої відповідальности за ту установу в її нинішньому вигляді. Відомо було, що однаково соціяльний радикалізм як і проблема політичної тактики є площиною глибоких ферментів і суперечок внутрі 3-ох — розмірно недавно обєднаних — польських селянських соймових клюбів, в яких Вітос не грає тої ролі, що у польському селі, яке є нині доменою його впливів. В останніх днях виголосив теж голова Клюбу ББ полк. Славек велику промову на зїзді польських леґіоністів, виступивши і проти „4-ої бриґади" і проти урядової диктатури з методами терору (той самий Славек, який на прилюдних вічах поручав тактику „ломання костей" послам!) та недвозначно кокетуючи опозицію. Поруч із цим революційним виступом самого голови ББ, внутрі санаційного табору і його парляментарної еманації йдуть від місяців гострі спори на ґрунті політики картелів, політики фіскальної, хліборобської і т. д. Наскільки знову змагаються ріжні течії у такій ППС, вказує на це виступ посла Заремби проти закону про набір рекрута: як це давно, коли голосування українців проти такого щорічного закону та сама ППС уважала „державною зрадою"?!...

В той спосіб довкола сойму, на польській вулиці й у польських суспільних верствах та політичних партіях, у цілій Польщі й у цілому світі — діються ріжні речі, пливе життя, виринають і поринають проблеми. Від усього того сойм стоїть осторонь...

*

ЛЬВІВСЬКІ ПОДІЇ ПЕРЕД СОЙМОМ.

У справі вуличних подій у мин. тижні у Львові й інших містах у Польщі вплинули до маршала сойму три внески: 1) ендецький, 2) ППС і 3) Жидівського Клюбу.

Ендеки обернули „кота хвостом" і у свому внеску жаліються на „жидівські боївки", поліцію, львівську міську раду та през. Дрохновського, а у висновку домагаються:

„Сойм взиває уряд потягнути до якнайбільш суворої відповідальности представників влади і функціонарів держ. поліції, які підчас львівських подій допустились провокаційних побоїв й кривди однаково супроти польської молоді, як спокійної публики та зневаги маєстату польського гимну".

ППС жадає від уряду скласти негайно звіт з дотеперішніх заходів і плянів на будуче, які припинилиб всякі ексцеси на національному й віроісповідному ґрунті.

Врешті Жидівський Клюб зголосив довжезний внесок, який є справжнім актом обвинувачення. Наведені в ньому факти є дійсно прострашливі. У висновку внесок жадає теж, щоби уряд перевів докладне слідство в справі подій між 27. XI—2. XII. у Львові, щоби устійнив відповідальність за них, покарав винуватців, надолужив шкоди та запобіг повторенню таких подій на будуче.

ПРОТИ ДЕКРЕТУ ПРО ТОВАРИСТВА.

Чотири польські клюби, а саме ендецький, ППС, НПР і ХД зголосили внесок у справі скасування декрету президента з 27. X. ц. р. про „право про товариства". При вирішуванні справи мериторично висловляться без сумніву й інші парлям. клюби за скасуванням того декрету, який ставить під знак запиту всі товариства, які так чи інакше не до вподоби ріжним чинникам державної влади.

ЕКСПОЗЕ ПРЕМІЄРА.

Вже після зачинення соймового засідання розійшлася у політ. варшавських колах поголоска, що на найближчому засіданні, або на одному з найближчих має виступити премієр Пристор з експозе. Однак — як кажуть — воно буде знову оминати всякі політичні моменти та казати лише про господарську ситуацію, про довги Польщі супроти Америки й грудневу долярову сплату. Кожна урядова заява у соймі відкриває автоматично дискусію. Чи і в яких межах відбулась би й тепер така дискусія — про це ще нічого не відомо.

„У чому українська траґедія“?

Львів, 7. грудня 1932.

Під повищим, позиченим зі „Слова Польского“ заголовком опублікував ред. Дм. Паліїв у своєму органі „Новий Час“ (ч. 279 з дня 7. грудня п. р.) на чоловому місці статтю, в якій присвятив увагу передовиці „Діла“ з 4. грудня п. р. під назвою „Городок Ягайлонський і його мементо“. Д. Паліїв зазначив на початку своєї статті, що пише її „тільки завдяки декляративній статті „Діла“ і „завдяки відгукам, які вона (тобто стаття „Діла“ — Ред.) стрінула в польській пресі, а зокрема у львівськім санаційнім „Слові Польскім“. З черги Д. Паліїв цитує великий витяг з нашої статті, а потім подає цитату з відгуку „Слова Польского“ про неї. Ця цитата така:

„Не без цікавости — писало „Сл. Пол.“ — чекали ми на голоси української преси по городецькім нападі. Кілько разів з польської сторони підношено, що то не вистарчає, що атмосфера змов і злочинів серед української молоді вимагає зорганізованого спротиву з боку українського громадянства — відповідю була мовчанка. Ту мовчанку ми пояснювали тим, що започаткування здецидованої боротьби з грізним і нерідко гльорифікованим явищем вимагає відваги і вяжеться може навіть з деяким ризиком. Пригадуємо це тому, бо саме на тому тлі вибивається переломовий характер виступу „Діла“.

Зацитувавши ось-так відгук „Сл. Пол.“ на нашу статтю, Д. Паліїв пише від себе таке:

„Треба признати „Слову Польскому“, що воно не минається з правдою. Польській пресі завжди було за мало твердження, що українська революційна організація істнує як вияв обективних умов та що за її акцію можна потягати до відповідальности тільки революційну організацію, а не можна примінювати засади кругової поруки у відношенні до цілої української суспільности. Статтю „Діла“ зрозуміло „Слово Польске“ власне, як підтвердження своєї тези. На иині „Слову Польскому“ тези „Діла“ вже вистарчають. Чи вистарчатимуть вони за рік — побачимо. А покищо ждемо нетерпеливо на вияснення „Діла“, — чи вірно інтерпретує його статтю „Слово Польске“. Бо в інтерпретації „Сл. Польского“ — це справді „переломова“ стаття.

За час одного місяця вже вдруге доводиться нам стверджувати, що ключем для „розуміння“ і „зрозуміння“ деяких статтей „Діла“ стала для ред. Дм. Паліїва польська преса. Воно трохи дивне, бож п. Д. Паліїв є українським публіцистом і політиком і він повинен би сам, власними силами, розчовпувати політичні статті „Діла“. Тимчасом він волить підходити до них не зі свого індивідуального становища, тільки зі становища польської преси, в даному випадку зі становища санаційного „Слова Польского“. Далі він звик трактувати дуже глибокі та складні наші внутрішні проблеми в питомий собі спосіб по ділетантськи, ось так собі „біг пес через овес“. До деяких зпоміж них він має відвагу підходити ще й злобно та демагоґічно. Бо як напр. розуміти цей повний якоїсь примітивної пози його вислів, в якому читаємо: „А покищо ждемо нетерпеливо на вияснення „Діла“, чи вірно інтерпретує його статтю „Слово Польске“?

До цього вислову можемо підходити двояко, а саме, можемо його вважати непродуманим дітвацьким вискоком, або з премедитацією пущеним у світ провокаційним засобом. Ред. Паліїв дуже добре знає, що ми все боролись, боремося і будемо боротися з засадами кругової відповідальности в громадському і національному, а тим більше міжнаціональному житті. Ми дали на це безліч доказів і дамо їх ще напевно у будуччині. Пан ред. Паліїв не хотів продумати та пережувати нашої статті до кінця, бо на це йому мабуть не дозволила його отаманська амбіція. Колиб він був щиро підійшов до справи, колиб був без ніяких задніх думок і без ніяких утаєних плянів узявся за аналізування нашої статті, то мусів би був ствердити, що саме і ця наша стаття сильно виступає не тільки проти засади кругової відповідальности і поруки, але й проти провокування такої засади у прикладанні її до нас. Бо щож іншого мала на увазі наша критика одної цитати з бюлетеню нашого підпілля за березень-квітень 1932 р.? Ми дозволимо собі зацитувати ще раз із цього бюлетеню те саме місце, але ширше. Отже у відділі цього бюлетеню, що має назву „Протипольський фронт“, читаємо таке:

„Тому мусимо ми всі ці їх (тобто польські — Ред.) заходи паралїжувати шляхом: 1) організування акцій масових, звернених безпосередньо проти поляків так, щоби виразно зарисувався фронт і щоби всі мусіли станути по одній, або по другій стороні; 2) виконування більших, масового характеру, тяжких для ворога ударів (саботажі, терор), що **викличуть як реакцію репресії на цілу суспільність**, а хто захоче від них охоронитися, мусітиме втікти під ворожі крила, демаскуючися перед масами; 3) кидаючи свої кличі й поширюючи ідею революції, заставляти маси поборювати всі хрунівські й угодові, **та загалом нереволюційні елементи**.

Тепер питаємо п. Д. Паліева, чи в підкреслених угорі словах бюлетеню нема тенденції нарочно і з розмислом стягати на всю українську суспільність кругову відповідальність з польського боку? Нема сумніву, що є. Ми в нашій статті протиставились такому очайдушному та невідповідальному гаслу нашого підпілля, а п. Паліїв вривається у відкриті двері і питає, чи „Діло“ признає „кругову поруку“? Ми на це відповіли, але тепер питання, чи в п. Паліева під цим оглядом усе в порядку?

Ніколи, ніяких статтей та ще й до того на складні і болючі внутрішні теми ми не писали і не будемо писати для польської преси. Ми пишемо їх для українського громадянства, та кермувалися і кермуємося в них усе потребами і вимогами національної української рації, а не чуттевими, індивідуальними мотивами, чи демагоґічними інстинктами. Ми хотіли би вірити, що ред. Паліїв публікує всі свої статті за повним своїм підписом теж для цілого українського громадянства. Але не маємо стовідсоткової певности, чи обговорювана стаття є теж призначена для цілого громадянства, чи може має вона якогось спеціяльного адресата. На це ми не вимагаємо відповіди від п. Паліева. Нехай це буде секретом його громадянського сумління.

Ред. Д. Паліїв написав на самому початку своєї статті таке: „Бувають моменти, в яких не занимання становища є відвагою“. А далі ще таке: „ми вважали доцільним з приводу городецького нападу мовчати“. Отже мусимо признати, що це вперше чуємо від п. Д. Паліева, що мовчанка є відвагою. Досі ми все чували щось зовсім протилежне, а саме, що геройством є кричати. І п. Паліїв усе в своєму органі горлав і займав своє власне становище до всього. Тепер остаточно ми довідались, що все, що робить п. Паліїв, є геройством. Його крик — геройство, його мовчанка теж геройство. Одначе думаємо, що п. Паліїв був би ще більшим героєм, якщо до нашої трусливої статті взагалі був би не займав такого „гераклівського“ становища, яке заняв, бо ми все одно, як усе, так і тепер і без його статті пальму першенства в „геройстві“ булиб відступили таки йому.

Навязуючиж під кінець до заголовку статті, відповідаємо конкретно: найбільшою траґедією українського народу під нинішню пору є те, що маємо таких анархічних і примітивних політиків, як п. Д. Паліїв.

Засідання нового райхстаґу

БЕРЛІН (ПАТ). Засідання нового райхстаґу почалося в год. 3-ій. Отворив засідання найстарший віком посол ґітлерівець ґен.Ліцман, котрий у промові, оплескуваній горячо ґітлерівцями, виступив із закидом проти Гінденбурґа, що він відмовив довіря Гітлерові, „котрого більшість нім. народу уважає за найкращого і найбільшого свого представника“. Головою райхстаґу вибрали дотеперішнього голову, нац. соціяліста Герінґа, що дістав 279 голосів на 545 голосуючих.

КАБІНЕТ ҐЕН. ШЛЯЙХЕРА ВДЕРЖИТЬСЯ ПРИ КЕРМІ.

БЕРЛІН (ПАТ). На вчорашньому засіданні райхстаґу зголошено низку внесків. Комуністи зголосили внесення на заяву недовіря для уряду ґен. Шляйхера і поодиноких членів уряду, а також багато внесень у справі знесення декретів президента про заборону комуністичних щоденників. На закінчення дальшої реґуляміновоі дебати райхстаґ відкинув усіми голосами проти голосів комуністів внесення комуністів на заяву недовіря для уряду Шляйхера. Відкинено також внесення соціял-демократів, у якому був зазив до уряду зложити вже завтра програмову деклярацію. За цим внесенням голосували тільки комуністи і соціялдемократи.

Загальне враження з першого засідання таке, що райхстаґ рішив теперішній уряд толерувати. Засідання було бурливе, кілька разів приходило до окликів, а навіть сутичок між ґітлерівцями і комуністами. В парляментарних кругах думають, що наради райхстаґу будуть відложені до половини січня і що уряд ґен. Шляйхера буде врятований та вдержиться правдоподібно довший час при кермі.

—o—

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 9. ГРУДНЯ 1932.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Станіслав Виспянський

(У 25-ліття смерти.)

Про Виспянського не писали в нас досі ніхто. Це пояснюється не тільки загальною байдужістю нашої літератури до найдоступнішої г...дачам з огляду на знайомість мови. Можна би у деяких наших творах, може й у мистецтві, в...ати на деякі сліди впливу Виспянського та це не змінить основно справи. Цей найбільший польський драматурґ залишиться не тільки для нас, але й для інших народів далеким, чужим і незрозумілим.

З нагоди 25-ліття його смерти находимо у статтях польських критиків дитирамбічний тон. Його ставлять поруч Міцкевича, прирівнюють із Ваґнером, Шекспіром, Мікельанджельом. За останніх 25 літ ледви два-три критики пробували від беззастережного захвату перейти до справжньої аналізи його творчости. Виспянський — наскрізь польський, мабуть найбільше польський поет. Його поставили на педестал національного пророка і добувають із нього цілу метафізику вільного духа, вільного народу та нового театру.

Уся творчість Виспянського звязана найтісніше з месіянізмом польської романтики. Два моменти заважили найсильніше на його творчости: „Дзяди“ Міцкевича і гробниці на Вавелі. Його смертельна недуга приневолювала його невпинно ширяти у думках від життя до смерти. Увесь його театр це дуже своєрідна, наскрізь ориґінальна містерія, де вілбувається змагання живих людей із позагробними упирами.

Вавель став для Виспянського Архімедовим яблуком: завдяки ньому він найшов нову форму театру. На Вавелі рішаються для нього найважливіші проблеми — там лежать найбільші постаті польської минувшини. Він прокидає їх із гробів і оточує плодами своєї уяви; таким робом сцена мов підчас обряду „Дзядів“ стає місцем сходин усіх можливих примар — покійників і уявлених духів. Тільки на такій сцені можуть свобідно входити та виходити ріжні маски, живі актори та режісери, польські королі та леґендарні герої і постаті з грецької мітольогії.

Театр Виспянського має велику суґестивну силу; малярський талант грає тут велику ролю; а проте між поодинокими могутніми постатями і сценами нелегко вловити у пєсі провідну нитку, що холітається над прірвами містики.

Польський месіянізм залишив Виспянському голод національної фільософії. Його Конрад, за Міцкевичевим, хоче спасати міліони і визволення Польщі утотожнює зі змаганням за все людство.

Польська критика не відчуває нездорових елементів могутньої, але дуже нескристалізованої уяви поета, який умів творити сильні марева, надихані його вічною гарячкою, але не міг дати у драматичних творах того, чого ніякий драматурґ ніколи дати не всилі: нової євангелії. І так усе те, що у Виспянського є тільки проявом знесиленої туги, в інтерпретації його звеличників стає символом невмирущої сили та енерґії.

Чуємо про нове мистецтво, що виходить зі свого завороженого кола Слова і стає Ділом, про архитеатр, про траґедію траґедій, про синтезу мистецтва та життя, про акт визволення, тощо. Всі ці фрази про „чин“ стали після війни навіть дуже модні і в нас. Коли Виспянський боровся з дилемою: мистецтво чи діло для національного визволення? то з менту, коли хопив за перо вже вирішив цю ділему. Нема у мистецтві творів, які зривають із світом мистецтва і стають ділом. Мистець, який хотів би замісць слова, барви або лінії дати щось тривкішого, може стати провідником мас як полководець або політик. Та як довго він орудує напр. словом, пише пєси і малює образи, все те, що він уявляє собі як свободу людини та народу, як визволення духа або нове майбутнє життя підлягає наскрізь мистецьким законам.

Ясно, що вся патріотично-месіяністична метафізика, вимотана із ріжних текстів Виспянського, не збільшує ні трохи його величини. Ця величина звязана із фактом, що саме Виспянський належав до типових романтичних геніїв, які шукали у мистецтві чудодійних сполук для електрифікації народу. Так повставала плутанина царини, де із власної уяви творить постаті мистець — що має право творити завсіди що хоче, з чого і як хоче — і царини дійсности, де панують зовсім інші закони суспільного розвитку.

Театр не має іншої сили як ту, з якою діє на нас глядачів сценічною акцією. Дасма, що

На парляментарній арені.

Внески й інтерпеляції Української Парляментарної Репрезентації в соймі.

На засіданні сойму дня 6. ц. м. внесено до сойму слідуючі **внески:**

1) про частинну зміну дорогового закону;

2) про зміну розпорядку про ловецьке право;

3) про ухилення розпорядку президента з дня 27. X. 1932 р. про товариства;

4) про зміну розпорядку президента про військовий податок.

Інтерпеляції:

1) До п. міністра В. Р. і Освіти: в справі змушування українських дітей в школі до польської молитви судово-караним учителем у с. Виспа, рогатинського повіту п. Вороною;

2) в справі побиття української дитини за польську молитву учителькою школи Гордині Шляхотської, самбірського повіту, п. Бембенковою;

3) в справі утруднювання шкільної плебісцитової акції українського населення адміністративними і шкільними чинниками у Сх. Галичині;

4) в справі побиття по лиці ученика 2 кл. школи в Комарниках, пов. Турка, львівського воєвідства тамошнім управителем школи Брониславом Гефкалюком за молитву в мові українській.

5) до міністра Скарбу і Внутрішніх Справ: у справі надужить, поповнених гмінними органами підчас стягання грунтового податку.

6) До міністра Внутрішніх Справ у справі надужить матеріяльної і адміністративної натури через повітове старосто у Жидачеві, станиславівського воєвідства п. Русінського.

Втікають до більшовиків.

МОСКВА (ПАТ). Число китайських жовнірів, які втікли з Манджурії на більшовицьку територію, доходить до 3.000. Всіх їх розброїли й інтернували.

Похід голодних.

ВАШИНГТОН (ПАТ). 3.000 учасників походу голодних передефілювало через вулиці столиці в окруженні поліційних відділів. Делегація демонстрантів була в будинку конгресу, де предложила свої постуляти у справі допомоги для безробітних. Урядових будинків стережуть.

—o—

За зміну прогібіційн. закону.

ВАШИНГТОН (ПАТ). Сенатор Барбур зложив у сенаті проект закону у справі зміни прогібіційного закону в тому напрямі, щоби можна було виробляти і продавати алькогольні напої до 4 проц. алькоголю.

—o—

Вбиті й ранені в Атенах.

АТЕНИ (ПАТ). У звязку зі страйком дійшло до нових сутичок, у висліді яких кілька осіб згинуло. Є багато ранених. Поліція переводить численні арештування.

...альогети Виспянського зростають, більшість його пес не порушає навіть поляків. Кожна із них потрібує за багато коментарів і фахових причандалів, щоби „цікавила“. Дивним дивом Виспянський, що так багато говорив про життя не бачив перед собою хороводу живих постатей із своєї сучасности і мусів їх заступати марами своєї розбурханої уяви або готовими особами з грецького театру.

Польська критика, вихована на рідній романтичній літературі, теж захоплюється тими [illegible] покликами до діла, звуками великого [illegible], що бе на трівогу. Це характеристична [illegible] слов'янської культурної незрілости — народів, що не мали досі справжніх фільософів. [illegible] слова до діла найдальше тоді, коли поет [illegible] з слова робити діло. Виспянський, так само як Толстой і Леся Українка, переживали трагедію, що їхня роля володарів слова не дала їм сили володіти душами.

Янкетий самовпевнений політик або публіцист може пустомельшиною захопити масу, [illegible] їй стріляти, різати, вмирати. Ані Сократ ані Шекспір ані Гете не втнуть цієї штуки найкращим твором. Виспянський саме тим [illegible] від них, що ставив собі вище завдання, як вони, — завдання безнадійне. Його герої [illegible] жити, викликають вічно образ смерти, [illegible] мають умирати, бються у судорогах [illegible] на [illegible] життя.

Хочете знати як виглядає представник здорової, сильної, зрілої нації, що віддає життю [illegible] що життєве і смерти, що смертельне? — підіть до кіна поглянути, як умирає капітан англійського корабля.

Шкільний плєбісцит.

ЧИ МОЖНА ПЕРЕВОДИТИ ШКІЛЬНИЙ ПЛЕБІСЦИТ ПЕРЕД 7 РОКАМИ?

Чимало громадян звертається до нас із запитом, чи можна переводити шкільний плебісцит перед 7 роками від часу останньої переміни української школи на польську чи утраквістичну.

Для вияснення справи наводимо дотичний декрет Президента Держави з 29. IX. 1930 р. Д. З. Р. П. ч. 80, поз. 644. в дослівному перекладі. Він звучить:

„До ст. 3. закону з 31. липня 1924. р. додається такий уступ:

„Змінити мову навчання можна не скорше, як після 7 літ, числячи від дати управосильнення останнього оречення, що устійнило мову навчання в даній школі“.

Отже президентський декрет говорить про саму зміну мови навчання. Про внесення шкільних деклярацій постановляє досі незмінений мінїстеріяльний розпорядок з 7. січня 1925. р. Д. З. Р. П. ч. 3. поз. 33. у справі виконання закону з 31. липня 1924. р. ось що:

„§ 9. Зміну мови навчання можна ввести лише з початком шкільного року.

„Деклярації, про які говориться в попередньому параграфі, *можна вносити протягом цілого року*, одначе розглянені можуть бути від найближчого шкільного року лише ті деклярації, які будуть внесені до дня 31. грудня попереднього шкільного року“.

Отже виходить ясно, що анальогічно можна вносити шкільні деклярації кожного року протягом усіх 7 літ, а тільки саме рішення про зміну мови може прийти не скорше, як після скінченая 7 літ.

Тому загальний плебісцит за українською школою треба доконче переводити в усіх українських громадах, де є польська чи утраквістична школа, бо в багатьох випадках нема даних, коли саме і яким рішенням перемінено в дотичній громаді українську школу на польську чи утраквістичну, 2) нові шкільні закони з 1932 р. і виконні розпорядки створили нову ситуацію і тому необхідно, щоб українські батьки поставили свої непохитні домагання української школи для українських дітей.

ПОТВЕРДЖЕННЯ ПІДПИСІВ НА ШКІЛЬНИХ ДЕКЛЯРАЦІЯХ ВИМАГАТИ ПРИ СВІДКАХ!

Якщо нема певности, чи начальник громади потвердить підписи на шкільних деклараціях за українською школою, то порадно брати зі собою свідків (або бодай 1 свідка), щоби в евент. жалобі було на кого покликатися. Якщо більше число батьків нараз, то можна так уладитися, що одні батьки вносять жалобу, а другі є свідками. Якщо припадково був би тільки 1 батько (без свідків), то все одно нехай доконче самий вносить жалобу.

ВЗІР ЖАЛОБИ ПРОТИ НАЧАЛЬНИКА ГРОМАДИ.

До Староства

в Чорткові.

Отсим повідомляємо, що начальник громади Полівці, чортківського повіту, п. Михайло Трач, син Івана не хоче потверджувати підписів на шкільних деклараціях.

І так дня 28. листопада 1932 р. не хотів потвердити підписів на шкільних деклараціях підписаним громадянам: Гриневі Різникові, синові Андрія та Гриневі Потелюжному, синові Олекси.

Свідки: п. Максим Дмитровський і п. Іван Михальчук, оба господарі в Полівцях.

Тому, що поступок згаданого начальника громади суперечить законові з 31. липня 1924 р. Д. З. Р. П. ч. 79. поз. 66, виконному міністеріяльному розпорядкові з 7. січня 1925 р. Д. З. Р. П. ч. 3. поз. 33. та окремому розпорядкові Міністерства Внутрішніх Справ з дня 19. лютого 1925. ч. III. 1225 („Ґазета Адміністрації і Поліції Паньствовей“ ч. 8. з дня 21. лютого 1925), проханємо повчити начальника громади про його обовязки та видати зарядження, щоби негайно потверджував власноручність підписів батьків на шкільних деклараціях.

Полівці, дня 28. листопада 1932.

Підписи:

Гринь Різник, син Андрія, Гринь Потелюжний, син Олекси, оба господарі в Полівцях, п. Джурин.

Пригадуємо, що відписи жалоб і взагалі усіх письм у справі шкільного плебісциту враз із підписами треба дбайливо переховувати а опріч того про кожне зловживання і про кожну самоволю повідомляти українську пресу та *Правну Оборону при Головній Управі „Рідної Школи“ у Львові, Ринок 10,* з поданням докладного опису факту, місцевости, дати, осіб і свідків.

Правна Оборона при Головній Управі „Рідної Школи“

Бернсон і чехи та словаки.

Соті роковини уродин Бернштерне Берсона, як ми вже згадували в „Ділі“, припадають на 8 грудня 1932 р. Свято почалося вже 4. грудня, а кінчиться 8. грудня зложенням вінців на Берсоновій могилі. На свято офіціяльно запросили владу всіх скандинавських держав, а з інших держав лише Чехословаччину. Цей замітний факт треба пояснити тим, що норвеські літературні й офіціяльні кола свідомі вдячности чехів, головнож словаків, за те, що Берсон зробив для їх визволення. Тому майже 25 літ, після подій у Чернові, виступив рішучо проти мадяризаційної політики гр. Апонія, тодішнього міністра віроісповідань і освіти, на Словаччині. Чехословацьку владу на Берсоновім святі заступатиме чсл. посол і повновласний міністр Грубан. Грубана тому 25 літ, як студента віденської техніки, засудили були на два місяці вязниці за те, що переклав Берсонову статтю, звернену проти мадяризаційних Апонієвих законів і помістив її в „Народних Новинах“. Крім того 5. грудня відїхала до Осльо спеціяльна делегація: посол д-р М. Іванка, голова словацької філії Народньої Ради і письменник д-р Ледерер, який звернув був увагу Берсона на мадяризаційну політику на Словаччині та д-р Вальтер, секційний радник у м-стві закордонних справ і визначний робітник на ниві чсл.-скандинавського зближення.

Соті роковини Берсонових народин відсвяткують і в Чехословаччині. Головне свято відбудеться 7. і 8. грудня у Братиславі при участи норвеського посла у Празі Дітлефа. Це буде святочне засідання й академія словацької філії Народньої Ради та Словацької Ліґи. В усіх більших словацьких містах уладять у грудні відчити про Берсона. Театри: празький, бранський та братиславський гратимуть у тих днях Берсонові песи. Також програма празького й братиславського радія з 6. і 7. грудня буде присвячена Берсонові. Головне свято з Осльо 8. грудня трансмітуватиме празька радіостанція.

*

При цій нагоді згадаємо, що Берсон, завдяки пок. Федорчукові, виступав теж рівко й відважно в обороні українського народу. Статті його про положення українців у Галичині, міщені в чужинецькій пресі, були свого часу дуже голосні і наробили були немало шуму в політичному світі, викликуючи ненависть до його особи серед наших противників та щиру вдячність нашого народу для того чуткого на чужі болі й кривди письменника. В передвоєнних часах він Берсон листування з деякими українцями, м. ін. з ред. д-ром В. Кушніром, а після одного голосного виступу в нашій обороні його зросто засипали були українці своїми поклонами і привітами.

Бють вікна у школах на Волині.

КОМУНІСТИ ЧИ ПРОВОКАТОРИ?

Перед двома чи трьома тижнями невідомі справці повибивали шиби у школі в с. Пальчі Олицької волости на Луччині. Арештували були кількох українських хлопців, але згодом випустили.

В ночі з 30. XI. на 1. XII. таким самим способом вибив хтось шиби одночасно в чотирьох школах: у Хорлупах Олицької волости і Верхівці, Романові та Зілрові Підлубецької волости. Шиби побиті лише у шкільних кімнатах, помешкань учителів не зачеплено.

Одночасно напасники порозкидали відозви, писані рукою (друкованими буквами) приблизно такого змісту: Хай живе КПЗУ! Геть з польським і українським фашизмом! т. д. Наприкінці висхваляються події на Поліссі, як діло їхнє, себто комуністів.

Розпочалося енергійне слідство. Цікаво, що погляд селян на биття шкільних шиб і відозву двоїться: оскільки одні вірять, що маємо до діла з виступом комуністів, остільки другі переконані, що вся ця акція є грубою провокацією, яка має на меті уеможливити шкільний плебісцит.

Хто не вміє користати з права — той не варта його мати. Використайте закон з 31. липня 1924 р. і переведіть ШКІЛЬНИЙ ПЛЕБІСЦИТ за українською мовою навчання!

Мистецьке життя.

Успіхи українських мистців у Парижі.

У щорічній найбільшій виставі малярства, організованій офіціяльно у салях „Гран Пале“ під назвою „Осіннього сальону“ взяло цього року участь пять українців: Грищенко, Кричевський, Бабій, Левицька і Хмелюкова. Не вважаючи на велику скількість (5 до 6 тисяч) експонатів у цьому „Сальоні“ доступ туди нелегкий. Це огляд щорічної праці мистців усіх народів.

Авторитетний, довголітній критик „Temps-a“ Тіебо-Сіссон висловився у своїм загальним огляді з найбільшим признанням про праці Грищенка.

„Найкраща річ, на мою думку, у XII-ій салі, а також одна із найкращих з усього Сальону це полотно українського маляря Грищенка. Перед відчиненим настіж вікном на осяяну сонцем садову зелень поклав він на скатерті, що вкриває столик, два гранати, кілька грон чорного винограду і з цього добув ефект світла та барви, що просто заворожують нас своїм багацтвом і чаром — таке почуття міри та гармонійно-простої правди має цей мистець. Для памяти пригадуємо ще й другий його образ, на якому бачимо молоду жінку у рожевій сорочці на ліжку, як зачісується. І ця річ, як попередня, має подиву гідну техніку, але в даному випадку не виходить поза техніку“.

Французький критик, що з тисячі артистів вибрав ледви сотню прізвищ згадує теж одним реченням Хмелюкову: „Міст у Вілен“ не вважаючи на свої манюсенькі розміри це знаменитий зразок модерного краєвиду у сильній інтерпретації.

Міжнародня виставка екслібрісів.

Асоціяція А. Н. У. М. дістала запрошення організувати український відділ на міжнародній виставці в Льос Анджелес, в Америці, що відбудеться в маю 1933 року. Асоціяція просить товаришів мистців надсилати їй свої екслібріси на адресу: Львів, Вроновська 20. Крім того виходить з нагоди цього міжнародного зїзду велика публікація про міжнародній екслібріс, з численними ілюстраціями.

Виставка українських радянських мистців у Парижі.

У листопаді відбулася виставка п. н. „Радянське Мистецтво“, де виставлені твори самих українських мистців. Чому оминули назву „українських радянських мистців“ — невідомо. Певно та радянська установа, що її улаштувала — не стоїть на висоті свого завдання і це звичайний радянський бюрократизм, коли не гірше.

Микола Глущенко.

Заходами Асоціяції Н. У. М. і під її редакцією виходить монографія про відомого українського мистця Миколу Глущенка. Текст в українській і французькій мові, та 32 ілюстрації праць мистця. Видає В-во „Ізмарагд“ у Львові.

Збірник „Рух“.

В-во „Рух“ у Харкові видало свій літ.-мистецький збірник-альманах під цією самою назвою. У збірнику вміщено 12 кольорових репродукцій картин і гравюр визначніших мистців, та взяло тут участь 17 найкращих українських письменників. Збірник має 284 сторін. Оформлення Петрицького. Після довгої літературної мовчанки більше як по 3 роках — це перший збірний виступ українських письменників на Рад. Україні.

—o—

Серед наших „русских“.

МОСКВОФІЛИ І ШКІЛЬНИЙ ПЛЕБІСЦИТ.

У львівськім „Русскім Голосі“ появилися вже дві статті із зазивом до „русских“, аби взяли участь у шкільному плебісциті. В обох тих статтях нема і згадки про акцію „Рідної Школи“, свою ж акцію спільну з українською львівські москвофільські мепери стараються „виправдати“ тим, що, мовляв, „офіціяльно справа йде не про українську школу, лише про русску а саме про галицько-русску“. „Кожний русскій галичанин — читаємо в першій статті — мусить взяти участь у шкільному плебісциті і домагатися рускої (по польськи: ruskiej) народньої школи, ніколи при цьому не вживаючи псевдоніму „український“, хочби його нам і навязували“. А в другій статті сказано таке: „При виповнюванні деклярацій треба вживати тільки назви „русскій“, бо вживання терміну „український“ було би однозначне з домаганням не школи „вріднім малоруськім языці“, а тільки в українській „мові“. — Як вам подобається така еквілібристика?

ВАЖКА КРИЗА В Т-ВІ „РИЗНИЦА“.

В дні 1. XI. п. р. відбулися в Самборі річні збори багатого колись товариства „Ризница“, що переживає від кількох літ важку кризу. Після звідомлення дирекції, предложеного без цифрових даних(!), промовляли: б. судия із Старого Самбора Глібовицький, адв. д-р Кміцикевич, учитель Р. Юрчакевич і делегат „Русского Ревіз. Союзу“ зі Львова О. Денисюк. Усі вони вказували на важкий стан товариства і радили скоротити в першу чергу якнайбільше видатки адміністрації (32.000 зол. річно!), непропорціонально високі в порівнанні до доходів з продажі товарів. Для санації „Ризниц-і“ радив д-р Кміцикевич м. ін. звинути відділ церковних виробів у Львові і відкрити там молочарську кооперативу, а в Самборі винаймити часть дому централі („Ризница“ має два власні доми: в Самборі й у Львові). Довжники винні т-ву за товари 55.000 зол. При кінці д-р Кміцикевич поставив внесення на вибір комісії з трьох осіб для нагляду над діяльністю „Ризниц-і“. — Чи така комісія що поможе і чи доведе до оздоровлення фінансів „Ризниц-і“, можна сумніватися.

МОСКВОФІЛЬСЬКІ ЗАТІЇ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

В останніх часах звернули москвофіли велику увагу на Лемківщину, де влаштовують свої повітові зїзди. Недавно (6. XI.) відбувся такий зїзд „Русской Селянской Организації“ для Ясельщини у Святковій Великій. Після рефератів і дискусії зїзд ухвалив резолюції, в яких закликає всіх „русских“ до систематичної праці в повіті та до створення повітового кооперативно-економічного центру. Зїзд закінчився вибором повітового комітету „Р. С. О.“

—o—

В обороні рідної школи.

Тернопіль.

Заходом Повітового Плебісцитового Комітету у Тернополі відбулася в неділю 20. листопада 1932 анкета відпоручників Кружків „Рідної Школи“ тернопільського повіту у справі переведення шкільного плебісциту, в якій взяли численну участь найсвідоміші селяни з повіту. Анкету отворив д-р Степан Брикович коротким рефератом про нові польські шкільні закони. Нарадам проводив д-р Олекса Олійник, а реферат про шкільні мовні закони і про шкільний плебісцит виголосив посол д-р Степан Баран, даючи точні пояснення, як треба цей плебісцит перевести. З черги проф. Павло Дяків говорив про потребу українських фахових шкіл, вказуючи на те, що в Тернополі істнує доповняюча фахово-промислова школа „Рідної Школи“, з якої — на жаль — наше селянство й міщанство дуже мало користає, а повинно користати якнайбільше, бо треба нам виховати національно свідомих ремісників. По переведеній дискусії візвано присутніх, аби постаралися про якнайбільшу участь у вічу в шкільних справах, що має відбутися 30. листопада 1932 в Тернополі.

Таке повітове віче відбулося в Тернополі дня 30. листопада 1932 при участи понад тисячі учасників з тернопільського повіту. Отворив його д-р Степан Брикович відповідною промовою. До президії віча вибрано проф. Іларія Бриковича і селян Михайла Волинця з Бірок Великих та Томка Якимишина з Березовиці Великої. Реферат про вагу і значіння українського шкільництва для національного виховання нашої молоді і нашого народу виголосив посол д-р Степан Баран, а посол д-р Дмитро Ладика виголосив з черги реферат про польські шкільні закони і про шкільний плебісцит. До промов обох послів вмішувався присутній на вічу відпоручник староства комісар Кулеревич, грозячи розвязанням віча навіть з такого приводу, як наведення шкільної статистики. Слідне було велике зацікавлення учасників селян шкільним плебісцитом. У дискусії забирали голос Андрій Сосновський з Куровець, Чубко з Чернелева Руського, Хома з Городища і багато інших селян та о. Петро Івахів із Зарудя, вказуючи на те, що деякі начальники громад не хотять легалізувати шкільних деклярацій і що деякі польські вчителі поводяться невідповідно та провокують місцеве українське населення своїми протиукраїнськими виступами. Вияснення щодо переведення плебісциту подав д-р С. Брикович, після чого предсідник віча проф. Іларій Брикович відчитав нижче наведені

РЕЗОЛЮЦІЇ:

1) Віче українського громадянства в Тернополі дня 30. листопада 1932 заявляє, що відповідна освіта і здорове виховання може дати нашому молодому поколінню тільки рідна школа, ведена в українській мові навчання і в українському національному дусі власним українським учительством і тому домагається від польської держави таких шкільних законів і такої шкільної адміністрації, котрі забезпечили б нашій молоді освіту і виховання в рідній мові і в рідному національному дусі, і то у всіх школах від найнижчих до найвищих.

2) Віче признає велику вагу Товариства „Рідна Школа“ і рішає піддержати всю його працю і змагання в ділянці рідного шкільництва й виховання.

3) Віче взиває батьків та опікунів українських дітей у шкільному віці, щоби до кінця грудня 1932 перевели в кожній громаді, де є найменше 40 українських дітей у шкільному віці, шкільний плебісцит з домаганням всенародної державної школи з українською мовою навчання.

ШКІЛЬНИЙ ПЛЕБІСЦИТ за українською мовою навчання переводити безумовно в усіх українських громадах, де є польські й утраквістичні школи!

Убив жінку 9 днів по шлюбі.

В селі Ваневичі, пов. Самбір, убив Микола Сарахман свою 21-літню жінку Анну, з якою оженився щойно 25. XI. ц. р. Мин. ночі найшли Анну неживу в стодолі під соломою. Виявилося, що Сарахман її вдусив, взявши за неї в посагу 300 долярів. Убивника арештували і він стане мабуть перед наглим судом. Це убивство викликало в цілій околиці величезне враження.

НОВИНКИ

— **Зимовий сніг** упав на Львів 7. ц. м., одночасно розливаючись під ногами у брудну воду. Морозів ще не чути; повітря гниле, небезпечне для осіб, що легко простуджуються. Трапляються вже випадки грипи різкими змінами погоди від погідних днів до слоти.

— **Львівський Український Театр „Цвіркун“,** обїхавши продовж 6 місяців більшу часть Галичини, перебуває під цю пору в Жовкві. Дальша тура „Цвіркуна“ така: Немирів, Яворів, Краковець і Перемишль.

— **Виклади.** Заходом Українського Лікарського Т-ва відбудеться у пятницю 9. ц. м. в год. 19. в домівці товариства при вул. Чарнецького ч. 26/І. відчит д-ра І. Довбуша: „Трансфузія крови і нові її здобутки“. — Заходом Т-ва українських студентів-католиків „Обнова“ відбудеться в пятницю 9. ц. м. в 20. год. в авлі Акад. Дому виклад о. д-ра Г. Костельника п. з.: „Життевий принцип в органічнім світі“.

— **Примхи природи.** В одному польському повіті, велюнському, дозрів у перших днях цього місяця ячмінь. Зерна були зовсім дозрілі. Місцеві селяни зробили друге жниво.

— **Однорукий пяніст у радіо.** 9. грудня в год. 20.15 надає варшавська радіостація симфонічний концерт із варшавської фільгармонії при участи однорукого пяніста Павла Віттенштайна. Спеціяльні концерти скомпонували для нього Ришард Штравс і Моріс Равель. Оба ті концерти є в програмі того вечора. Дириґує капельм. Геберт, під якого батутою фільгармонійна орхестра відіграє його Леґенду, опісля балетну музику, а на закінчення концерту IV. симфонію данського композитора Нільсона.

— **Львівські галабурди у цифрах.** Підчас останніх вуличних буч у Львові 234 особи зголосилось у ратунковім поготівлі. 109 осіб користало з лікарської помочі, 85 не хотіло подати свого прізвища, 40 мало занадто слабі побої для лікарської помочі.

— **Вбили поліцая.** Підчас забави в „Народньому Домі“ у Могильниці (Теребовельщина) парубки побили смертельно поліцая Романовського. Офіціяльний комунікат каже, що політичний підклад тут імовірно виключений.

— **Вбив пачкаря.** У Вислоці Вел., (пов. Сянік) функціонар митної сторожі Антін Петрика вбив пачкаря Михайла Кузеляка, що перепачковував мішок родзинок.

— **Темна хроніка.** У варшавськім поїзді між Красніком і Люблином якийсь злодій обікрав відому львівську артистку В. Семашкову, забравши їй футро і валізу, вартости 5000 зол. — У Варшаві відкрили великі податкові махінації колишнього емеритованого урядовця м-ства скарбу Льогіна.

— **Недоручені листи і посилки.** У Польщі за 1932 р. не доручила почта у краю 218.187 предметів, у цьому 173.395 листів і листівок, друків і товарових зразків 43.216, пачок 1545. З чужини до Польщі вернули недоручених 29.194 посилок, більш половини листів і листівок. 27.647 чужинних посилок у Польщі зовсім не доручили.

—

— **Радити над розброєнням безцільно.** Комітет при Лізі Націй, що займається справою майбутньої хемічної війни у звязку з питанням загального розброєння звернувся до визначних учених зі запитом: чи є можливі засоби припинити війну. Учені склали справоздання і його зміст такий: нема ніякого практичного засобу, який міг би припинити підготовування хемічної та бактеріольогічної війни. Отже коли всі держави не звернуться солідарно проти одної, яка піде воювати газами і бактеріями, війни, і то найжахливішої в наслідках, оминути неможливо.

— **Різні вістки.** Із Москви приходить неперевірена вістка про смерть Раковського, колишнього голови Ради Народніх Комісарів в Україні і париського амбасадора; Раковського заслали до Альма-Ага. — У Німеччині зростає скількість самогубств, товариства обезпечень виплачують премії у 20 кількох випадках на 100 різним самогубців. — Похід безробітних на Вашингтон приневолив уряд змобілізувати 10.000

ПОВОРОТ ТРОЦЬКОГО.

МАРСИЛІЯ, 7. XII. ПАТ. Приїхав тут Троцький із окруженням на кораблі „Кампіліо". Мав на ньому остати аж поки не кине Марсилії. Троцький просив, щоби йому позволили задержатися в готелі, тому його вічю перевели до готелю в осередку міста. Поліція заборонила комунебудь комунікуватися з Троцьким і його окруженням. Є чутки, що Троцький відмовився далі до Стамбулу вертати морем і просив, щоби йому позволили вернути залізницею.

ПОТНУЛО 11 ПОДОРОЖНІХ.

БІЛГОРОД, 7. XII. ПАТ. З Мостару повідомляють, що на ріці Нереті перевернувся пором і з 12 подорожніх потонуло 11.

―o―

ЗА ПІДПАЛ.

У середу пополудні запав присуд у розправі, що велася у львівському суді через три дні проти лісничого Вас. Несняка, його дочки та Поповича, обвинувачених, що намовляли до підпалу будинків жида Каца в Заїзді біля Вишенки коло Львова.

Несняка засудили на 4 роки та на заплату коштів процесу. Інших увільнили.

ІЗ СОЙМОВИХ КОМІСІЙ.

ВАРШАВА, 7. XII. ПАТ. Комісія закордонних справ сойму приділила реферати про проекти низки ратифікаційних законів, переданих комісії в I. читанні на вчор. пленарному засіданні.

Правнича комісія приділила реферати пос. внесень м. ін. *реферат внесення Українського Клюбу про уневажнення розпорядку президента Польщі в справі переношення суддів на емеритуру.* Цей реферат обняв пос. Бітнер (ХД). Реферат ППС про скасування розпорядку президента в справі наглих судів обняв пос. Свйонтковський.

ВАРШАВА, 7. XII. ПАТ. Засідання бюджетової комісії відбудеться в пятницю 9. грудня. На денному порядку бюдж. прелімінар на 1933-4 р.

―o―

НАРАДА ЖИДІВСЬКИХ ПРЕДСТАВНИКІВ У МІНІСТРА ВНУТР. СПРАВ.

ВАРШАВА, 7. XII. ПАТ. 7. грудня. Міністр внутрішніх справ приняв посла і голову жидівської віросповідної громади Єгера та жидівських послів і представника централі галицьких купців. Делегація обширно зясувала міністрові останні львівські ексцеси та поставила низку внесень, як охоронити на будуче жидівське населення від подібних злочинних виступів, домагалися, щоби виновників забурень і ексцесів притягнути до відповідальности та просили помочі для цього бідного населення, яке потерпіло морально та матеріяльно підчас заворушень. Міністр сказав, що частину внесень треба відіслати до міністрів віроісповідань і суспільної опіки. В справі свого ресорту запевнив, що видано якнайдальше йдучі зарядження, щоби на будуче не допустити до згіршуючих і протидержавних подій.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Дзвін
У церкву людей скликає...

Клич „Свій до свого" — гарний клич. І звуково і змістово. Можна його вжити в поезії, бо римів ціла маса, можна його пристосувати до життя, бо вже... найвищий час.

Багато про той клич писали люди, багато пишуть і ще будуть писати. По всіх наших часописах знайдете виразні сліди пропаганди за цим кличем.

„Свій до свого!" „Свій до свого!" „Свій до свого!"

Не можна сказати, щоби по десятиліттях упертої пропаганди не мав той клич деяких успіхів. Сам знаю кілька випадків з власного життя, а кількадесять з життя знайомих. Не тому „до свого", що нема близько чужого, або припадково, але таки з повною свідомістю громадянського обовязку.

З часом клич „Свій до свого" розширився. Сталося це внаслідок розширення нашого економічного життя, внаслідок народин рідного промислу.

„Свій до свого по своє!"

Справа трохи ускладнилася. Вже до свого — згода, але по своє?! Ануж воно фунта клаків не варте?!...

Хотіли свої до своїх, але жалали таки чужого. Цукорки, мило, паста чи яка там інша цикорія.

Почалася пропаганда.

„Йдіть до свого, бо там такі самі ціни, а по своє, бо воно не тільки не гірше, але ліпше від чужого!"

Спробували люди — правда! Не всі спробували, але — мій Боже — якби всі, то це булоб одиноким випадком в історії людства.

Все таки багато спробувало і хвалять собі. Цукорки, пасту, мило... Нема чого хапатися за чуже.

Але була собі у Львові одна пані, що читала клич „Свій до свого", а не читала пізнішого додатку „по своє". Треба їй було мила от і пішла вона згідно з кличем — до свого.

Свій — це одна наша кооперативна крамниця.

— Поважання!

— Ручки цілую пані-добродійки. Чим можу служити?

— Прошу дати мені мила.

— А якого?

— Якогось доброго.

— В такому разі прошу „Шіхта".

Пані могла не знати, що існує мило „Центросоюза", але обслуга нашої крамниці повинна знати, що воно не тільки існує, але й заслугує на прикметник „добрий".

Колиж ні, то шкода пропаганди.

Покупець прийде, навіть зажадає виразно, а вони йому тиць — що іншого. Ще й готові переконувати чому...

Ой, недобре!...

Галактіон Чіпка.

...кісьма і 1750 поліції для охорони ріжних будівель: ріжні промислові та громадянські установи заявили, що не дадуть захисту позамісцевим демонстрантам. — У Відні не дозволила поліція на відчит німецького лівого письменника Егон Ервін Кіша, що вернувшись із СРСР, хотів там поділитись зі своїми враженнями. Кіш не міг навіть переїхати австрійського кордону. — Син професора львівського університету інж. Дуткевський, що облурив великих французьких промисловців на міліон зол. своїм буцім-то винаходом на виріб золота відповідатиме перед судом у половині грудня. — У франц. Судані поширюється епідемія жовтої фебри, головно в Дакорі і над горішнім Нігером. — Сойм Віртембергії рішив знижити ренту для членів колишньої королівської рідні; соціялісти та комуністи домагались, щоби їм не платити нічого. — Берлінські адвокати приняли рішення, щоби на 3 роки зачинити список нових кандидатів і на майбутнє підготовити статтю про обмеження вступу до адвокатури. — Великі бурі в Тоскані спричинили великі повені в околиці міст Кортона та Ліворно; селяни втікають перед катастрофою. — Недалеко побережжя південної Африки появились великі ледові гори, що загрожують кораблям. — Англійська армія дістане нові мундури з вирізаним ковніром і легку зброю.

— **Важне рішення німецьких лікарів.** Професійний союз німецьких лікарів передав до міністерства внутр. справ меморіял, який домагається т. зв. стерилізаційного закону. Цей закон повинен дозволити кожному громадянинові, який не почуває себе зовсім здоровим і має підстави лякатись, що його нащадки теж не будуть здорові, піддатись операції. Лікарі відкидають думку, щоби таку операцію можна переводити без дозволу даної особи.

— **Успіхи та невдачі Троцького.** Відомо, що Троцький підчас своєї останньої подорожі заробив величезні гроші від американських і европейських кінових підприємств за ріжні інтерв'ю і промови. У Копенгаґені мав він на переміну відчити у німецькій та французькій мові. Деякі з цих відчитів купили і французькі фільмові фірми. Коли в Парижі підчас кінових вистав почали надавати одну із його промов, публика зробила таку демонстрацію, що мусіли промову перервати. Уряди поодиноких держав лякаються побуту колишнього провідника червоної армії і кажуть йому якнайшвидше від'їзжати. В Антверпені не дали йому висісти на беріг і він відїхав до Дункерки.

— **Великий фотографічний винахід.** Група англійських хеміків із фабрики фотографічних плит в Ільфорд зробила великий винахід. Винайшли там фотографічну плиту таку чутливу, що завдяки ній можна буде робити знимки на далеку віддаль. Тимсамим фотографічний апарат відограє величезну ролю у найближчій війні. Нова плита уладжена з хемічної маси, на яку ділають головно ультрачервоні проміні. Сама вона дозволяє робити знимки без світла, у ночі, підчас густої мряки.

— **Фільмова хроніка.** Ню-Йорк має кіно „Роксі-Палас", що є найбільшою кіновою будівлею у світі. Навіть столичні мешканці здивовані. Реклама цього підприємства каже: „Рокс-Палас" у Ню-Йорку — катедральний собор фільми. Його будова проглинула міліони і зруйнувала кількох підприємців. Коли поставите Ейфелеву башту на Трокадеро, то все ще не будете мати „Роксі". „Роксі" це рекорд рекордів. Все, що там побачите бе всі рекорди: навіть килим, яким застелений головний вестибуль. Від часу його заснования 90 міліонів людей витерло свої ноги об цей килим. 36 людей чистить цей килим і кожного року, коли його виносять на вулицю для ґенерального чищення треба виломлювати шість чудових мосяжних дверей. 4 робітників, які згортали його, стали каліками, а одного килим пригнітив на смерть". Американська преса впевняє, що все у цій рекламі—правда. Чи ці її запевнення теж не справа реклами— не знаємо. — Айзенштайн переходить до комічних фільм у роді Чапліна. Він пояснює цю свою зміну так: „Радянський уряд хоче, щоби громадяни сміялися і тому треба мати веселі песи. Назагал треба відмовитись від показу масовости, не виводити у фільмі як дієву особу юрбу і треба вернутись до індивідуалізму, до домашнього побуту в роді того, як „ліжко і софа". — У Парижі дають на фільмі Мольєрового „Недужого з уяви".

— **Забава в премії.** Довідуємось із польської преси, що у Шикаго вибрали „Міс Польонію" Олену Грушецьку 8.243.970 голосами. Невжеж в Америці є стільки поляків або чужинців, що зацікавились польською красунею? Справа виглядає так: польський „Дзеннік Звйонзкови" зааранжував голосування; кожний має стільки голосів, скільки купує бонів на ріжні товари в якійсь великій фірмі. Люди купують усяку всячину, потрібну щоденно і в результаті розпоряджають міліонами голосів. Після панни Грушецької на другім місці дістала 7.780.000 голосів за красу п-на Марія Смуда, 7.611.500 Евгенія Потоцька, 7.740.155 Ірена Вільк, 3.256.140 Марія Драбанська і так далі пів тузина красунь із міліоном голосів. Інтерес кінчиться так: три найкращі їдуть до Голівуда на пробу таланту.

— **Ліцитують недавнього бурмістра Ню-Йорку.** Слава і могучість недавнього бурмистра Ню Йорку минає дуже скоро, як це пізнати по такім факті. Одно підприємство, що виконує внутрішні декорації в мешканнях, не встигло вчас стягнути заплати від бурмистра Вокера, і аж як він відїхав до Індії, поспішило з судовим присудом за роботу. Та цей не лишив ніякого маєтку, крім обстанови свого мешкання в готелі Амбасадор. Коли шериф явився, щоби зафантувати його речі, показалося, що управа готелю була хитріша і сама заняла обстанову за незаплачене комірне. Кажуть, що це лише правничий викрут, щоби рятувати обстанову Вокера від прилюдної ліцитації.

— **На пресовий фонд „Діла"** зложило громадянство Болехова з нагоди призначення о. дек. Володимира Сухого крилошанином 10 зол.; п. д-р Добротвір, Познань, зол. 2, О. Павлинський, Грусятичі, зол. 1.

―o―

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": *„СТО МЕТРІВ КОХАННЯ"*.

Фільма задумана та виконана відомим ансамблем колишнього театрику „Кві про Кво" від року переіменованого на „Банду". Головні ролі у ній мають Димша, Погожельська, Том, Лявінський і Калінівна. Сюжет не дуже оригінальний; пригадуємо собі його з чужинних фільм якто випадковий, трохи комічний меценат вибирає собі випадкового кандидата на чемпіона просто з вулиці і як цей кандидат переходить ріжні веселі муки, щоби здобути нагороду. Фільма має дуже комічні сцени і першорядні дотепи.

―o―

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 7. XII. 1932. за масло експортове та десерове пріма 3·00 зол., за літру молока 19—21 сот., літру сметани 0·90 зол., копу яєць 6·60—6·80 зол.

Дописи.

КАЛУШ.

Освітня анкета. В понеділок 28. листопада п. р. відбулася освітня анкета для відпоручників читалень фіміяльної округи. Темою анкети була спроба боротьби з анальфабетизмом та біжучі справи. На анкеті було заступлених 50 читалень 50 відпоручниками. Реферат про анальфабетизм та боротьбу з ним виголосив голова філії п. Митович П., засопуючи присутнім стан безпросвітности серед українців та інших народів, як рівнож способи ведення боротьби з неграмотністю системою девятки: поділити села на малі округи та вчити в цей спосіб неписьменних грамоти. Справу поширення книжки, збірки дару „Просвіти" закупна бібліотек реферував уряловець філії п. І. Король, подаючи рівночасно до відома зібраним рішення Освітньої Краєвої Конференції.

БУЧАЧ.

Кооперативні анкети в Бучачі і Монастириськах. В останніх часах помітна в Бучачі і бучацькому повіті інтенсивніша праця і на кооперативному і на просвітньо-організаційному полі. Заходом П. С. К. — Бучач відбулася дня 16. XI. п. р кооперативна анкета для кооператорів у Монастириськах, а слідуючого дня така сама анкета в салі П. С. К. в Бучачі. На обі анкети явилося поважне число кооператорів повіту, на яких порушувано всі справи, звязані з успіхами й недомаганнями кооператив повіту і краю. На обох анкетах реферував крім інших посол З. Пеленський. Вечором 17. листопада п. р. відбулася скликана управою місцевої споживчої кооперативи „Поступ" у салі „Міщ. Братства" кооп. анкета для місцевих громадян. Явилося поверх 50 осіб. Посол З. Пеленський у свому рефераті вказав на потребу організації міщанства та розбудови нашої кооперації по містах. Зараз по анкеті вписалося 10 нових членів до кооперативи.

Праця філії „Просвіти". Рівнож і філія „Просвіти" в Бучачі проявляє більше активности. Заходом філії відбулися дня 27. листопада п. р. районові просвітні анкети в Зеленій, Скоморохах, Коропці, а дня 28. листопада освітня анкета в Бучачі. На анкеті в Зеленій було присутніх 55 осіб, заступлених було 9 читалень. Просвітні справи реферував п. Пендзей Онуфрей, член виділу філії. На анкеті в Коропці було присутніх поверх 100 осіб, заступлених було 4 чит. Реферував просвітні справи делегат філії мгр. М. Білоскурський. Годиться зазначити, що район Коропець — це дуже вдячне поле для просвітянської праці, бо люди охоче горнуться до читалень, тільки треба більшої опіки зі сторони філії в Бучачі. Відрадним явищем є те, що селяни Коропця і коропецького району самі ініціюють усяку просвітню працю і можуть похвалитися гарними успіхами. Звідомлення про освітню анкету в Скоморохах іще не наспіло. Найслабше випала анкета в Бучачі, мабуть тому, що читальні не були на час повідомлені, а може й тому, що така анкета вже була в Бучачі з початком листопада п. р. Реферували дир. С. Винницький і мгр. Т. Данилів, виділові філії. Рівночасно почалася нормальна праця в канцелярії філії „Просвіти", бо філія заангажувала нового урядовця, п. Володимира Колця, котрий від дня 16. листопада п. р. розпочав працю і під цю пору люструє деякі читальні.

Амат. вистава у Вістрі. Дня 27. XI. відбулася в селі Вістрі, коропецького чит. району, заходом чит. „Просвіти" вистава „Капраль Тимко". Вистава пройшла назагал добре, глядачі й аматори були вдоволені. Виставу вивчив читальників студ. прав п. Андрій Педліх.

—o—

СПОРТ.

НОВИНИ ЗІ СВІТУ

У ЛЬОНДОНІ відбулися 7. грудня репрезентаційні змагання копаного мяча між репрезентацією австрійської та англійської дружини. Продали 80.000 білетів, на чорній біржі платили за білет 3—4 фунти. Терен був мокрий, а австрійці грають долиною, отже для них непригожий. Змагання закінчилися побідою англійців у відношенні 4:3.

АВСТРІЯ. Важніші товариські змагання: Рапід — ФАЦ 6:1, Спортклюб — Вієнна 3:1, Адміра — Ніхольсон 2 : 0.

АНГЛІЯ. У 1. лізі веде певно Арсенал (28 п.), 2) Астон Вілля (24 п.), 3) Шеффільд Венсдей і 4) Дерби Коунті (по 23 п.). В Льондоні відбулися міжнародні гаківкові змагання Канада — Англія 7:1 (3:1, 2:0, 2:0).

МАДЯРЩИНА. Перше місце в мадярській лізі займає Гунгарія, яка перемогла Шомоґі 6:0. Уйпешті — Аттіля 4:1. Ференчварос програв у неділю перші від двох літ змагання за мистецтво Мадярщини з ІІІ. Керілет 2:3.

ФРАНЦІЯ. Міжнародні змагання наколесників Франція — Швайцарія закінчилися перемогою Швайцарії у загальному відношенні пунктів 33:42. Д.

СПОРТОВА АНКЕТА У СТАНИСЛАВОВІ.

Організаційний комітет Українського Спортового Союзу, якого головою є інж. Ілько Попович, уладив у неділю 27. XI. ц. р. анкету в справі організації спорту у Станиславові. Зі звіту голови присутні довідалися, що вислідом дотеперішньої діяльности комітету були конкурсові змагання наколесників, а дальше змагання ситківкові, відбиванкові і легкоатлетичні. Слабше представляється організаційна сторінка, бо до цього часу приєднано тільки спортову секцію Сокола ІІІ. Після дискусії, яка вивязалась над звітом, деякі уповноважені представники спортових товариств зголосили своє приступлення до У. С. С., а саме Сокіл І., рем. промислова бурса і спортовий кружок у селі Крехівцях. Справи „Пролому" не торкано з засадничих причин. Анкета закінчилась рефератом інж. В. Зубрицького, в якому прелеґент дуже цікаво підійшов до очеркнення самої суті сучасного спорту та його поділу і синтетично змалював суспільну й моральну вартість важливіших ділянок сучасного спорту.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Душникові Володимирові, Бельгія: Статтю помістимо, як тільки буде місце. Досі не появилася, бо за довга.

Всч. о. Бабинюкові Вол. в Лючі: Дуже дякуємо за цінні інформації. При нагоді використаємо.

Вп. Дописувачеві з Бучача: Допис містимо, але викидаємо з нього те місце, яке може спричинити спростування. Такі справи найкраще ладнати на місці. Просимо писати й дальше.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

Львівська біржа.

Доляр у приватних оборотах зол. 8.91 і три четверт

У міжбанкових трансакціях нотували: Ню Йорк 8.92,25—8.92,65, Льондон 28.20—28.50, Цюріх 171.55—171.75, Прага 26.40—26—44, Берлін 211.60—212.20, Париж 34.85—34.92.

Процентові папері.

4 проц. інвест. поз. серієва 104.50, 4 проц. держ. поз. прем. доляр. 51.85—51.75, 4 і пів проц. листи заст. земські 36.50, 5 проц. поз. конверсійна 40.25, 6 проц. поз дол. 57, 7 проц. поз. стабіл. 53.75—53.88, 7 проц. листи заст БГК. 83.25, 7 проц. облігації БГК. 83.25, 7 проц. листи Банку Рільного 83.25, 8 проц. листи заставні м. Варшави 55.13—56.50—55.75, 8 проц. листи заставні БГК. 94 (161.68), 8 проц. облігації БГК. 94 (161.68), 8 проц. листи заставні Банку Рільного 94 (161.68), Банк Польський 86.75—87.50.

Лільпоп 11.50, Норблін 31. Тенденція сильніша для паперів, листів заставних і акцій. У приватних оборотах 8 проц. держ. позичка долярова (Діллонівська) 60—59.75 (в процентах); 7 проц. долярова позичка Варшави 42 і пять осьмих.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 8. XII. год. 7.30 веч. „Орфей у пеклі".

Пятниця, 9. XII. год. 7.30 веч. „Занадто правдиве, щоби було добре" (Абон. 3. Ціни найнижчі).

Субота, 10. XII. год. 7.30 веч. „Бездомний лікар" (Абон. 1. Ціни найнижчі).

Неділя, 11. XI. год. 3.15 попол. Опера.

Неділя, 11. XII. год. 7.30 веч. „Занадто правдиве, щоби було добре". (Ціни знижені).

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 8. XII. год. 7.30 веч. останній раз по цінах найнижчих від 60 сот. до зол. 3.50 „Олімпія" (Абонам. 2).

Пятниця, 9. XII. год. 7.30 веч. „Цілунок перед зеркалом" (Абон. 3. Ціни найнижчі від 60 сот. до зол. 3.50).

Субота, 10. XII. год. 7.30 веч. Премієра „Роскіш чесности" Пірандела (Абон. 4).

Неділя, 11. XII. год. 3.30 попол. „Цілунок перед зеркалом" (Абон. 3. Ціни найнижчі).

Кіна.

АДРІЯ: Пат і Паташон і Льорель і Гарді.

АПОЛЬО: „Банда Бубуля".

АТЛЯНТІК: „Пісня ночі".

КАСІНО: „Арсен Люпін — джентельмен-вломник".

КОЛЬОСЕЙ: „Гра за мушину" і ревія: „До побачення, до побачення".

КОПЕРНИК: „Сатана зависти".

МАРУСЕНЬКА: „Сатана зависти".

МІРАЖ: „Любка з Таїті" та Льорель і Гарді.

ОАЗА: „Спізнений романс" і ревія.

ПАЛЯС: „100 метрів кохання".

ПАН: „Побідник".

ПАСАЖ: „Буфальо-Біл" і додатки.

ПРОМІНЬ: „Домагаюся розводу" й ревія.

СТИЛЕВЕ: „Облава Парижа".

УТІХА: „В погоні за чорною маскою" (Гарі Піль).

ХИМЕРА: „Шангай-Експрес (з Марлєною Дітріх).

Закордонне радіо.

Четвер, 8. грудня 1932.

Кеніґсберг (217,1) 20.00 Оп. арії, 21.10 „Король Карло" траг. Вольцоґена, Ляйпціґ (389,6) 19.30 Концерт, 20.30 Соті роковини Берисона, 20.45 „Понад наші сили" песа Берисона, Копенгаген (281,2) 20.10 Муз.-літ. авдиція в честь Берисона, Бреслява (325) 21.10 Концерт шлеської фільгармонії, Міляно (331,4) 20.30 Композ. концерт Мулле, Штрасбург (345,2) 21.00 Вес. програма, Льондон (356,3) 14.15 Бахів концерт, 21.00 „Ди Іммортел Леді" песа Бакса, Штутґарт (360,6) 12.00, 13.30, 17.00 Концерт, 20.30 „Ді Мустервайбер" оп. Вертера, Рим (441,2) 13.00 Орхестра, 20.00 Концерт, Відень (517,2) 15.05 Концерт, 20.00 Веселий вечір, Рига (525,4) 19.05 „Сільва" оп. Кальмана, Мінхен (532,9) 11.00 Кам. музика, 19.05 „Золото Рену" оп. Ваґнера, Любляна (574,7) 15.45 Слов. пісні, 20.00 Опера, Харків (937,5) 10.00, 15.00 Концерт, 16.35 Муз.-літ. авдиція, 17.30 Гумор і сатира, 18.00 Тр. з театру, 24.00 Оп. музика, Ослльо (1083) 12.30, 17.00, 19.00 Академія й авд. у честь Берисона, 21.00 Тр. чаради, 22.15 Галевий концерт, Кеніґсвустергавзен (1634,9) 20.00 Вес. вечір.

Пятниця, 9. грудня 1932.

Братислава (278,8) 20.30 Мендельсонів концерт, 21.30 Шубертова симфонія а-дур, Міляно (331,4) 20.45 Концерт, Льондон (356,3) 21.15 „Гондолієри" оп. Суллівена, Гельсінґфорс (368,1) 17.25 Спів, Анн Себльом, 19.05 „Пепіна" оп. Штольца, Білгород (430,4) 16.00 Пісні, Рим (441,2) 20.45 „Іль Діяволо нель Кампаніле" оп. Люаальдія, Прага (488,6) 22.15 Сучасна музика, Відень (517,2) 11.30 Квартет, 16.40 Капеля, Будапешт (550,5) 18.00 Солісти, 19.30 „Золото Райну" оп. Вагнера, Харків (937,3) 10.00, 12.15, 15.00, 16.35 Концерт, 19.00 Українська музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 8. грудня 1932.

11.58 Час, 12.15 Симф. поранок, 14.00 Правн. авд., 14.40 „Крізова коляда на селі", 15.00 Попул. музика, 16.00 Для молоді „Гостина у зубрів", „За мудрістю білих людей", 16.25 Ревієві пісоньки (грамофон), 16.45 „Словяни, що вимерли", 17.00, 18.00 Концерт, 18.55 „Про турчанську літературу", 19.10 Всячина, 19.25 „Неньчине серце" С. Лягерлеф, 20.00 Легка музика, 21.20 Спорт, 21.30 Спів, Фрайндова, 22.00 Спів, Петер (тенор), 22.55 Комунікати, 23.00 Танк. музика.

Пятниця, 9. грудня 1932.

11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 12.10, 15.50 Ґрамофон, 13.20 Метеорольоґ. комунікат, 15.15 Господарський комунікат, 15.35 Лекція англ. мови, 16.25 Для дітей „Як живуть і вчаться глухонімі", 16.40 „Гроші та капіталізація", 17.00 Орхестра, 18.00 Легка музика, 18.50 Драма з правдивої події, 19.05 Всячина, Грамофон, 19.30 Справи торговлі, 19.45, 22.45 Прес. ральденник, 20.00 Обговорення симф. концерту, 20.15 Симф. концерт, 22.40 Спорт, 22.55 Комунікати, 23.00 Танк. музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Дирекція Луцької Української Гімназії повідомляє, що вступні іспити до всіх клас (I—VIII) в другому півріччі розпічнуться 16. січня 1933 року. До прохання долучити: 1) метрику народження, 2) шкільне свідоцтво, 3) свідоцтво щіплення віспи. — Дирекція. 969 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.